

Český telekomunikační úřad

ODBOR PRO ZÁPADOČESKOU OBLAST

Husova 2727/10, pošt. př. 273, 305 73 Plzeň

Číslo jednací
ČTÚ-54 808/2015-634/V. vyř. - ŽvP

Plzeň
11. 11. 2015

Český telekomunikační úřad jako příslušný správní orgán podle § 10 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a podle § 129 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“), vydává toto

rozhodnutí:

- I. Návrhu vedeného podle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích ve věci povinnosti o nehrazení vyúčtované smluvní pokuty č. [REDAKCE] u telefonní stanice číslo [REDAKCE] v částce 5 315,69 Kč za zúčtovací období od [REDAKCE] do [REDAKCE], jehož účastníky jsou [REDAKCE] a T-Mobile Czech Republic a.s., IČO 649 49 681, se sídlem Tomíčkova 2144/1, Chodov, 148 00 Praha 4 (dále jen "odpůrce"), jako poskytovatel veřejně dostupné služby elektronických komunikací, **se vyhovuje** a určuje se, že navrhovatel není povinen odpůrci předmětnou smluvní pokutu v částce 5 315,69 Kč vyúčtovanou u telefonní stanice číslo [REDAKCE] vyúčtováním [REDAKCE] za zúčtovací období od [REDAKCE] do [REDAKCE] uhradit.
- II. Odpůrce je podle § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích povinen uhradit navrhovateli náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování práva ve výši 200,00 Kč za uhrazený správní poplatek, a to do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Dne 25. 8. 2015 obdržel Český telekomunikační úřad (dále „správní orgán“ nebo také „Úřad“) podání navrhovatele uplatněné dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích ve věci povinnosti o nehrazení smluvní pokuty v částce 5 315,69 Kč vystavené za předčasné ukončení smluvního vztahu u telefonní stanice číslo [REDAKCE]. Ve zdůvodnění oprávněnosti požadavku navrhovatel uvedl, že nesouhlasí s vyúčtováním smluvní pokuty, neboť tato nebyla výslovně stanovena ve smlouvě tak, jak shledal Ústavní soud ČR ve svém nálezu I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013.

K podání navrhovatel předložil:

- kopii Účastnické smlouvy č. 15776675 ze dne 19. 12. 2012;
- kopii Vyúčtování smluvní pokuty.

Správní orgán dne 4. 9. 2015 vyrozuměl účastníky řízení o skutečnosti, že dnem doručení návrhu, tj. 25. 8. 2015, zahájil na návrh navrhovatele řízení dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích o povinnosti nehrzení vyúčtované smluvní pokuty u telefonní stanice číslo [REDAKCE] v částce 5315,69 Kč za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016. Dále správní orgán účastníky řízení poučil o právu po celou dobu řízení až do doby vydání rozhodnutí vyjadřovat stanoviska, navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy. Současně správní orgán vyzval navrhovatele k úhradě obligatorního správního poplatku ve výši 200,00 Kč, jenž byl uhrazen dne 9. 9. 2015.

V souladu s ustanovením § 39 odst. 1 správního řádu vyzval správní orgán usnesením odpůrce ze dne 11. 9. 2015 ve lhůtě 14 dnů ode dne převzetí uvedeného usnesení k předložení:

- vyjádření k návrhu;
- kopie Účastnické smlouvy uzavřené mezi navrhovatelem a odpůrcem u předmětné telefonní stanice;
- kopie vyúčtování předmětné smluvní pokuty za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016;
- sdělení, za jaké porušení smluvní povinnosti došlo k vyúčtování předmětné smluvní pokuty u telefonní stanice číslo [REDAKCE].

Jako reakci na výše uvedené usnesení obdržel od odpůrce dne 25. 9. 2015 správní orgán žádost o prodloužení lhůty pro předložení výše požadovaného. Této žádosti správní orgán vyhověl.

Dne 5. 10. 2015 obdržel správní orgán požadované vyjádření odpůrce, ve kterém tento uvedl, že navrhovatel uzavřel s odpůrcem smlouvu č. [REDAKCE] dne 19. 12. 2012, kdy tato byla uzavřena v kamenné prodejně a kdy dle tvrzení odpůrce tato byla sjednána zcela v souladu se všemi smluvními i zákonnými pravidly. K vystavení smluvní pokuty odpůrce uvedl, že tuto vystavil po ukončení smlouvy, ke kterému došlo z důvodu neplnění povinností ze strany navrhovatele, a to neplacení vyúčtování služeb. Dále odpůrce uvedl, že navrhovatel byl výpovědí ze dne 21. 8. 2013 upozorněn na to, že pokud neuhradí dlužnou částku, ukončí odpůrce smlouvu a následně dojde k vystavení smluvní pokuty. Vzhledem k tomu, že navrhovatel na toto sdělení nereagoval a nezaplatil, došlo dne 25. 9. 2013 k ukončení smlouvy a dne 4. 10. 2013 vystavil odpůrce vyúčtování smluvní pokutu č. [REDAKCE].

Dále odpůrce ve svém vyjádření uvedl, že co se týká odstoupení navrhovatele od smlouvy, tak tato byla uzavřena v kamenné prodejně a z toho důvodu odpůrce odstoupení od smlouvy zamítl. Odpůrce dále ve svém vyjádření uvedl, že to že se navrhovatel rozhodl služby nevyužívat, nemělo na platnost smlouvy a povinnosti z ní vyplývající žádný vliv. Již dne 25. 4. 2013 zaslal odpůrce navrhovateli vyjádření, ve kterém mimo jiné uvedl: „Zásilka se vrátila zpět jako nepřijatá, proto jsme ji uložili v našem logistickém centru a jsme připraveni Vám ji zaslat na základě vyžádání.“ Odpůrce dále uvedl, že mimo jiné navrhovateli zaslal vyjádření dne 26. 6. 2013, ve kterém uvedl: „Nevyužívání služeb na SIM kartě nemá vliv na platnost Smlouvy a Účastnickou smlouvu číslo [REDAKCE] tedy považujeme za platnou. Žádosti o uznání odstoupení od Smlouvy a vrácení částky 799,00 Kč bohužel nemůžeme vyhovět. Dne 15. 3. 2013 jsme přijali další dokumenty. Dne 5. 4. 2013 jsme Vám zaslali doporučený dopis s vyjádřením k reklamaci a současně jsme vrátili zpět mobilní telefon a SIM kartu s příslušenstvím. Zásilka se vrátila zpět jako nepřijatá tak proto jsme ji uložili v našem logistickém centru a jsme připraveni Vám ji zaslat na základě vyžádání.“

Odpůrce dále ve svém vyjádření uvedl, že opakovaně ve svých vyjádřeních nabízel navrhovateli řešení, avšak tento na řešení nereagoval.

Dále ve svém vyjádření odpůrce uvedl, že je přesvědčen, že k vyúčtování smluvní pokuty došlo zcela v souladu se smluvními podmínkami, se kterými byl navrhovatel seznámen ihned při uzavírání účastnické smlouvy, ve které také svým podpisem potvrdil, že byl seznámen a bez výhrad souhlasí se všemi dokumenty: „Smluvní ujednání: T-Mobile a Zájemce tímto uzavírají Účastnickou smlouvu a zároveň se dohodli, že tento vztah založený Účastnickou smlouvu se řídí zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění. Obsah Účastnické smlouvy je dán touto Účastnickou smlouvou, platným zněním

Všeobecných podmínek společnosti T-Mobile Czech Republic a.s. pro spotřebitele - dále jen „VPST“, platnými Podmínkami zpracování osobních, identifikačních, provozních a lokalizačních údajů, platným Ceníkem služeb a podmínkami dalších Služeb, zejména podmínkami zvoleného tarifu a Podmínkami přenesení čísla. Zájemce podpisem Účastnické smlouvy potvrzuje, že tyto dokumenty převzal, seznámil se s nimi a bez výhrad s nimi souhlasí. Zájemci budou poskytovány Základní a doplňkové Služby elektronických komunikací a další nabízené služby v rozsahu, který se smluvní strany sjednají. Zájemce se zavazuje seznámit s podmínkami všech služeb, které si v průběhu trvání Účastnické smlouvy aktivuje, přičemž podmínky aktivovaných služeb se stávající nedílnou součástí této Účastnické smlouvy okamžikem aktivace předmětné služby. Zájemce a T-Mobile si pro případ porušení povinností vyplývajících z Účastnické smlouvy sjednávají smluvní pokuty, které jsou uvedeny ve VPST, Ceníku služeb nebo v dalších obchodních podmínkách, které jsou součástí Účastnické smlouvy.“

Co se týká smluvní pokuty, odpůrce ve svém vyjádření k tomuto uvedl, že v daném případě je smluvní pokuta sjednána ve VPST. Odpůrce dle svého vyjádření při tom využil zákonného institutu stanoveného v ustanovení § 273 obchodního zákoníku, tedy možnosti určit část obsahu písemné smlouvy odkazem na smluvní podmínky, a to při zachování písemné formy všech ujednání ve smluvní podmínkách uvedených. Ujednání o smluvní pokutě odpůrce naprosto transparentně vložil do samostatného odstavce VPST nazvaného „Smluvní pokuty“. Ujednání o smluvní pokutě je dle odpůrce viditelné na prvotní zběžný pohled do VPST a tedy i při jen rychlém čtení, a i jen nadpisů jednotlivých ustanovení VPST je srozumitelné, že jsou sjednávány rovněž smluvní pokuty. Žádný právní předpis dle odpůrce nestanoví, jaká smluvní ujednání mohou být ve VPST, jak potvrdil Ústavní soud v nálezu II. ÚS 691/04: „*právním předpisem není stanoveno, jaká smluvní ujednání musí být uvedena přímo v textu smlouvy a jaká ujednání se mohou stát součástí smlouvy jejich uvedením v obchodních podmínkách a volba ohledně toho, která část ujednání bude obsažena ve smluvních podmínkách, je tak zcela na vůli stran.*“

K nálezu Ústavního soudu I. ÚS. 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 odpůrce uvedl následující: „*Zmiňovaný náleze se týká jiné věci a jako takový je závazný jen pro účastníky řízení v judikovaném individuálním případě, nikoliv pro odpůrce a navrhovatele. V projednávaném případě před Ústavním soudem byla sjednaná smluvní pokuta za nevrácení zapůjčeného zařízení do 7 dnů, a to ve výši 5 000,00 Kč. Odpůrce se domnívá, že takováto smluvní pokuta je zcela odlišná od smluvní pokuty, kterou vyúčtoval navrhovatel. Na rozdíl od této smluvní pokuty vystavil odpůrce navrhovateli smluvní pokutu za porušení povinnosti hradit řádně vyúčtování služeb, neboť odpůrce navrhovateli řádně poskytoval služby, přičemž není rozhodující ani ta skutečnost, že navrhovatel se z vlastní vůle rozhodl k tomu, že služby nevyužíval, zařízení vrátil a odmítl přijmout zpět a odmítl také návrhy řešení ze strany odpůrce. Taková smluvní pokuta je dle názoru odpůrce odůvodnitelná i mravná.*“

Závěrem svého vyjádření odpůrce uvedl, že vzhledem k tomu, že dle svého názoru postupoval zcela v souladu se VPST i zákonnými předpisy, navrhuje, aby námitka proti vyřízení reklamace byla zamítnuta.

Ke svému vyjádření odpůrce přiložil:

- kopii účastnické smlouvy;
- obchodní podmínky přenesení čísla;
- výpověď účastnické smlouvy;
- vyúčtování smluvní pokuty;
- dobropis č. [REDACTED];
- korespondence s navrhovatelem.

Jelikož správní orgán dospěl k závěru, že již nashromáždil všechny potřebné podklady pro vydání meritorního rozhodnutí, seznámil dne 12. 10. 2015 účastníky řízení podle § 36 správního řádu s možností seznámit se s těmito podklady, vyjádřit se k nim, případně navrhnout jejich doplnění a současně podle § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích účastníky řízení poučil o právu na náhradu nákladů vynaložených k účelnému

uplatňování nebo bránění práva ve správním řízení, a to na den 26. 10. 2015. Této možnosti nevyužil ani jeden z účastníků řízení.

Úvodem správní orgán uvádí, že dle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě.

Správní orgán veškeré písemnosti obdržené v průběhu správního řízení přezkoumal jak jednotlivě, tak i ve vzájemné souvislosti a dospěl k názoru, že není pochyb, že mezi účastníky řízení vznikl platný smluvní vztah na základě Účastnické smlouvy č. [REDAKCE] ze dne 19. 12. 2012 s dobou trvání 3 roky.

Obsahem předmětné účastnické smlouvy je ujednání o skutečnosti, že: *„Zájemce a T-Mobile si pro případ porušení povinností vyplývajících z Účastnické smlouvy sjednávají smluvní pokuty, které jsou uvedeny ve VPST, Ceníku služeb nebo v dalších obchodních podmínkách, které jsou součástí Účastnické smlouvy.“*

Dále si strany sporu podpisem účastnické smlouvy ujednaly, že předmětný účastnický vztah mezi odpůrcem a navrhovatelem, jenž je založený na základě Účastnické smlouvy č. [REDAKCE] ze dne 19. 12. 2012, se řídí zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, v platném znění (dále jen „obchodní zákoník“).

Jak ze spisového materiálu vyplývá, z důvodu neplnění povinností ze strany navrhovatele, a to neplacení vyúčtování služeb, odpůrce ukončil předmětnou účastnickou smlouvu a dne 4. 10. 2013 vystavil předmětné vyúčtování smluvní pokuty č. [REDAKCE] za zúčtovací období od 14. 6. 2013 do 14. 3. 2016 ve výši 5 315,69 Kč a smluvní pokutu za nedodržení měsíčního minimálního plnění za období od 25. 9. 2013 – 26. 6. 2015 ve výši 956,07 Kč.

S vystavenou smluvní pokutou ve výši 5 315,69 Kč navrhovatel nesouhlasí, a to z důvodu, že tato nebyla výslovně stanovena ve smlouvě tak, jak shledal Ústavní soud ČR ve svém nálezu I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013.

K tomuto je Úřad nucen konstatovat, že jak výše uvedeno, a jak sám odpůrce se vyjádřil, předmětný účastnický vztah mezi odpůrcem a navrhovatelem se řídí obchodním zákoníkem. Ustanovení o smluvní pokutě jako způsob zajištění závazku v občanském zákoníku se uplatní i u smluvních pokut zajišťujících obchodní závazkové vztahy, neboť platí subsidiární použití v případě, že obchodní zákoník nestanoví specifickou úpravu, tak jako v tomto případě.

Správní orgán dále k tomuto uvádí, že podle § 544 odst. 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (platný v době uzavření předmětného smluvního vztahu a v době vzniku předmětné skutečnosti) lze smluvní pokutu sjednat jen písemně a v ujednání musí být určena výše pokuty nebo stanoven způsob jejího určení.

V navrhovatelem namítnutém nálezu I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 se Ústavní soud v čl. 33 vyjádřil: *„že v rámci spotřebitelských smluv ujednání zakládající smluvní pokutu zásadně nemohou být součástí tzv. všeobecných obchodních podmínek, nýbrž toliko spotřebitelské smlouvy samotné (listiny, na níž spotřebitel připojuje svůj podpis).“*

K odpůrci vznesené námitce, že výše uvedený nálezu Ústavního soudu *„se týká jiné věci a jako takový je závazný jen pro účastníky řízení v judikovaném individuálním případě, nikoliv pro odpůrce a navrhovatele“* správní orgán uvádí, že s tímto tvrzením odpůrce se neztotožňuje a k tomuto uvádí, že dle čl. 89 odst. 2 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, v platném znění, jsou vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu závazná pro všechny orgány i osoby (nálezu I. ÚS 3512/11 ze dne 11. 11. 2013 byl vyhlášen dne 21. 11. 2013).

Dále správní orgán uvádí, že vzhledem k tomu, že účastníky smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací byli na jedné straně dodavatel (poskytovatel) a na druhé straně spotřebitel, nahlíží se na tuto smlouvu jako na smlouvu spotřebitelskou, jež je upravena v ustanovení § 51a a násl. občanského zákoníku. Základním rysem těchto smluv je nerovné postavení účastníků smluvního vztahu spočívající hlavně v tom, že dodavatel při uzavírání a plnění smlouvy jedná v rámci své podnikatelské nebo jiné výdělečné činnosti,

což u spotřebitele nelze říct, a proto takovéto smluvní vztahy snesou přísnější právní ochranu ve prospěch spotřebitele jako slabší smluvní strany. Touto přísnější právní ochranou je myšleno například ustanovení § 56 odst. 1 občanského zákoníku, které jasně stanoví, že spotřebitelské smlouvy nesmějí obsahovat ujednání, která v rozporu s požadavky dobré víry znamenají k újmě spotřebitele značnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran.

Vztah mezi poskytovatelem služeb elektronických komunikací a spotřebiteli je založen na principu důvěry spotřebitelů v poctivé jednání poskytovatele služeb elektronických komunikací. Koresponduje s tím také zákon o elektronických komunikacích, který stanoví taxativně náležitosti smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací. Náležitosti uvedené v § 63 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích mají být součástí smlouvy, nikoliv ve VPST, na které smlouva odkazuje. K tomuto závěru vede opět aplikace principu důvěry spotřebitele v poctivé jednání navrhovatele a nutná ochrana spotřebitele jako slabší strany.

Je skutečností, že předmětná účastnická smlouva obsahovala velmi neurčitou úpravu sjednání smluvní pokuty, proto považuje správní orgán za nutné vyjádřit se k posuzování platnosti právních úkonů, kdy je nutné, aby byly splněny jejich náležitosti, mezi něž patří náležitosti projevu, tj. určitost a srozumitelnost. Odkaz použitý v ujednání o smluvní pokutě mezi navrhovatelem a odpůrcem správní orgán za určitý nepovažuje, neboť navrhovatel se v zásadě může pouze dohadovat, které všechny povinnosti musí plnit a naopak odpůrce se dostává do značně výhodnějšího postavení, neboť v podstatě cokoliv může být důvodem pro uplatnění nároku na smluvní pokutu.

Jelikož tedy z výše uvedeného nálezu Ústavního soudu a zákonné úpravy institutu smluvní pokuty vyplývá, že výše smluvní pokuty musí být uvedena konkrétní částkou nebo její výše musí být zjiřitelná přímo z textu smlouvy, zároveň musí být v této formě implementována do těla samotné smlouvy, což v tomto případě absentuje a smlouva obsahovala neurčitý projev vůle týkající se sjednání předmětné smluvní pokuty v předmětné listině, rozhodl správní orgán tak, jak uvedl ve výroku I. tohoto rozhodnutí.

Podle § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích přiznává správní orgán účastníku řízení, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů řízení potřebných k účelnému uplatňování či bránění práva v plné výši proti účastníku řízení, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že navrhovatel měl v daném řízení plný úspěch, rozhodl správní orgán tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Rady Českého telekomunikačního úřadu, a to v počtu dvou stejnopisů na adresu Český telekomunikační úřad, odbor pro západočeskou oblast, Husova 2727/10, poštovní příhrádka 273, 305 73 Plzeň, nebo do datové schránky Českého telekomunikačního úřadu: a9qaats, anebo na adresu: podatelna@ctu.cz v případě, že účastník řízení disponuje uznávaným elektronickým podpisem.

Ing. Milena Barborková
vedoucí oddělení rozhodování sporů a ochrany
spotřebitele